

Betreft: Verslag Meedenkgroep toegankelijkheid, mobiliteit en wonen
Datum: 21 juni 2017
Tijdstip: 16.00 – 19.00 uur

Deel 1: 16.00 – 17.15 uur Werkplan Ieder(in) 2018 – 2019

Samen willen we inventariseren wat voor ons de belangrijkste ambities zijn voor de komende 2 jaar en wat Ieder(in) daarbij voor ons kan betekenen: wat willen we dan hebben bereikt op het gebied van wonen/ independent living- mobiliteit en toegankelijkheid? Welke belangrijke speerpunten levert dat op? (in de bijlage een overzicht van de speerpunten in 2017).

Er volgt een voorstelronde:

Marije Hagendoorn Communicatie adviseur bij Ieder(in)
Anneke van der Vlist Beleidsmedewerker Ieder(in)
Conny Kooijman Directeur LFB (verhinderd, Connie heeft een licht verstandelijke beperking)
Bart Weggeman Beleidsmedewerker toegankelijkheid bij Clingendaal Amsterdam
Maaïke Hooijberg Beleidsmedewerker bij Cliëntenbelang Amsterdam
Roos Kapteijns Medewerker Gehandicaptenplatform 's-Hertogenbosch
Christiaan Zandstra Niet aangesloten bij een organisatie houdt zich bezig met toegankelijkheid
Barry den Brinker Onderzoeker bij de VU visuele toegankelijkheid, vertegenwoordigd Makula vereniging, zit bij cliëntenbelangen Amsterdam, probeert te publiceren over zaken die te maken hebben met toegankelijkheid.
Rob Leurs- Kout Klub Lange Mensen, toegankelijkheid
Tamara Stranders Beleidsmedewerker mobiliteit bij Ieder(in)
Marijke Hempenius Beleidsmedewerker Ieder(in), toegankelijkheid
Thijs Hardick Medewerker Ieder(in) toegankelijkheid, kwartiermaker bij Ieder(in) voor het VN Verdrag, wil bijdragen aan wat we kunnen inbrengen in 2018 – 2019
Renate Bruintjes Vertegenwoordigd gehandicapten organisaties in Limburg

Als we een stip op de horizon plaatsen, dan starten we in 2015, dan gaan we naar nu en wat er aan actualiteit speelt.

2025: waar kijk je genietend op terug.....

Anneke: toegankelijkheid wordt vanzelfsprekend, er is een logische oplossing voor iedereen;
Bart: we hebben wat te kiezen, i.p.v. dagelijks te moeten zoeken naar de keuzes;
Maaïke: we zijn allemaal onderdeel van de samenleving, alles is aangepast zoals het hoort te zijn;
Roos: we zijn als belangenbehartigers overbodig. Het is van de zotte dat we ons moeten voorstellen als belangenbehartigers voor mensen met een beperking, we leven allemaal in een stad zonder onderscheid;
Christiaan: allemaal naar een school met gelijk onderwijs. Iedereen bij elkaar houden, geen aparte scholen. En als we van elkaar verschillen dat we toch bij elkaar kunnen komen, inclusief onderwijs kan daarbij helpen. Cultureel erfgoed moet toegankelijk

ieder(in)

- zijn. Er moet meer worden gedacht in de mogelijkheden om cultureel erfgoed toegankelijk te maken en te houden. Erfgoed moet bij de tijd blijven.
- Barry: Barry ondersteunt het idee van Christiaan over toegankelijkheid van het onderwijs. Dus geen instituten voor blinden of slechtzienden. Samen leren en op een normale manier met elkaar omgaan. Niet als mensen die worden afgezonderd. Het helpt enorm om van jongs af aan met iedereen mee te doen. Barry publiceert veel over toegankelijkheid voor visueel gehandicapten. Geef ons de stoep terug.
- Rob: geen beperkingen in de openbare ruimte. Toegankelijk openbaar vervoer voor iedereen, geen drempels.
- Tamara: normale bejegening in het Openbaar Vervoer. In de VS goede ervaringen: niemand kijkt op van mensen in een rolstoel in het OV, ze gaan gewoon mee.
- Marijke: in Nederland hebben we minder dan 380 gemeenten die allemaal werken met normale conclusies. Er wordt gewerkt met design- for- all. Er wordt met mensen overlegd voor er wordt gebouwd.
- Thijs: goed dat we in 2015 nog steeds belangenverenigingen hebben, dat er meer rekening met elkaar wordt gehouden. Niet meer vechten tegen de bierkaai, maar logische gesprekspartners. Geen weerstand, maar meer de kansen zien.
- Renate: een toegankelijk openbaar vervoer. Rekening houden met aanbestedingen binnen het OV.

Terug naar het heden: ambities in 2018- 2019.....

Wat moet volgens ons de komende 2 jaar echt op de agenda komen te staan, wat moet er gerealiseerd worden

- Renate: focus: toegankelijkheid, dat geldt feitelijk voor alles. Speerpunten: woning, vervoer, openbare gebouwen, openbare ruimte, toegankelijke informatie, onafhankelijk leven: ik beslis hoe ik mijn leven invul, zelfstandigheid, ik bepaal de regie. Niet de overheid.
- Rob: architecten moeten zich meer bewust worden en ruimte creëren voor iedereen. De gemiddelde mens bestaat niet. Iemand die lang is heeft meer ruimte nodig dan iemand die wat kleiner is. Een staand persoon heeft minder ruimte nodig dan iemand in een rolstoel enz. Als lang mens wil je een hoger plafond, meer ruimte tussen muren, hoge deuren, voldoende ruimte in bus, tram, trein en vliegtuig.
- Barry: alles wat wij hier zeggen kan op instemming rekenen, want er zit niemand bij die dit overneemt. Hij noemt een aantal voorbeelden die hem als visueel gehandicapte zijn overkomen. Het verhaal is schrijnend. Mensen moeten slim zijn, hoe zit de maatschappij in elkaar en wat is er nodig om zaken te verbeteren?
- Christiaan: toegankelijkheid. Het wegnemen van barrières die toegankelijkheid belemmeren. Klachten die worden ingediend, daar wordt vaak niets mee gedaan, is zijn ervaring. Durf buiten de gebaande paden te gaan. Dwing desnoods de conducteur door de trein niet te laten vertrekken zolang het probleem niet is opgelost (rolstoeler die de trein niet kan verlaten omdat het treinpersoneel te laat aanwezig is).

- Roos: financiële zelfstandigheid. Mensen kunnen dingen vaak niet doen omdat ze er geen geld voor hebben. De kosten zijn vaak erg hoog. Het belemmert mensen om ergens aan deel te nemen.
- Vrijwilligerswerk is onbetaalbaar als er geen compensatie tegenover staat. Mensen worden gekort door de overheid en dat beperkt mensen met een beperking in hoge mate. Vaak zijn mensen niet arm genoeg om aanspraak te maken op de kleding- of voedselbank.
- Maaïke: ?
- Bart: bewustwording moet breder worden getrokken. Mensen moeten hun ervaringen gemakkelijker kunnen delen, zodat het gemakkelijker wordt opgepakt. Faciliteren ervaringsverhalen en een route naar een oplossing.

Deel 2: Thema's en actualiteiten:

Toegankelijkheid: implementatie VN-verdrag:

<https://iederin.nl/nieuws/18019/iedereen-aan-de-slag-met-het-vn-verdrag/>

Wat hebben we? Hoe willen we het? Het VN Verdrag moet hierbij betrokken worden.

Locale inclusie agenda:

<https://iederin.nl/nieuws/18035/wat-is-vn-verdrag-lokaal--\>

Actieplan VN Verdrag is naar de Kamer gegaan. VNO/ NCW gaat voor alle sectoren aan de slag met een actieplan. Ze starten met een actieplan detailhandel, maar het kan ook een ander onderdeel zijn. Hetzelfde doet de Rijksoverheid als werkgever. Daar is nog geen zicht op. De ministeries gaan er ook mee aan de slag. Daar is ook nog geen zicht op. Binnen de maatschappelijke groepen moeten commissies over toegankelijkheid worden opgestart. Binnen het gehandicaptenbeleid is er aandacht voor. Staatssecretaris Van Rijn zegt dat het is opgenomen in de wet en heeft het afgedaan als een 'non- issue'. Als alliantie gaan we aan de slag met het VN Verdrag en de participatie. Hoe rusten we de mensen toe en welke vergoedingen stel je daar tegenover. De mensen die het gaan doen kunnen overal vandaan komen. Mensen kunnen worden geworven en getraind tot dit doel. Denk aan een toolkit- benadering voor design for all.

Als we aan het bedrijfsleven vragen om mee te doen met het VN Verdrag dan kan niet worden verwacht dat zij dat zelf oppakken en uitwerken. Ieder(in) staat hen daarbij terzijde. Een lokale inclusie agenda kan worden opgestart vanuit een Raad, maar het kan ook door anderen worden opgepakt en opgestart.

Barry bepleit om er aparte onderwerpen van te maken. Het kan op verschillende manieren plaatsvinden. Het kan minimaal of het gehele veld (Utrecht). De 22 punten op de agenda zijn belangrijk en dat moet worden uitgewerkt, maar binnen de groep is er twijfel of dat ook gedaan gaat worden. In de week voor toegankelijkheid is er aandacht voor geweest en er zitten op dit moment in Amsterdam een aantal goede mensen op sleutelposities.

In alle concessiegebieden (Openbaar Vervoer) moeten klanttevredenheid onderzoeken worden gehouden.

Waarom is toegankelijkheid daar niet in opgenomen?

Agenda 22 zou moeten worden doorontwikkeld. Wat heeft de achterban nodig en laten we de uitkomsten daarvan zo goed mogelijk inzetten. In de grote steden (G4) is men bezig beleid te ontwikkelen? Veel sprekers, heb essentie niet goed tot me kunnen nemen. Er is ooit een overleg geweest tussen Ieder(in) en gehandicaptenplatforms. Het zou goed zijn als dat weer eens bij elkaar komt, er zaten veel beroepskrachten tussen. Er zijn maar 12 beroepskrachten in heel Nederland te vinden. Helaas wordt er al jaren niets mee gedaan. In Noord- Brabant wordt er wel nog veel mee gedaan.

Barry wil weten of er bij andere organisaties nog wel iets wordt gedaan. Hij noemt een aantal organisaties (o.a. Mens en Straat, Blijf Veilig Mobiel) uit bezuinigingsoogpunt zijn gefuseerd met Veilig Verkeer Nederland.

Wordt er nog iets gedaan met kennisdelers? Marije wil graag met Thijs aan de slag. Zij willen dat graag verbinden met het koplopers overleg. Koplopers zijn 12- 14 gemeenten die met andere gemeentes kennis willen delen en samenwerken. Ze noemt een aantal mogelijkheden waarop mensen met elkaar kunnen samenwerken.

Barry stelt voor om bedrijven te benaderen. De groep 'ander zicht op werk' kwam bij hem met zelfstandige bedrijven op bezoek. Hij noemt o.a. Shell en het viel hem op hoe goed men daar de zaken voor elkaar had.

Er is een begin gemaakt met het actieplan Bouw. Daar wordt nu uitvoering aan gegeven door Binnenlandse Zaken. Tamara en Thijs hebben een gesprek gevoerd met Binnenlandse Zaken. Binnenkort is weer een bijeenkomst en daar willen ze het gesprek ingaan met het actieplan binnen het VN Verdrag.

Wonen: independent living:

Wat is onafhankelijk leven?

Marijke geeft een toelichting. Het komt vanuit het VN Verdrag. Als benadering staat het in het programma 'wonen en leven'. Wat betekent het voor ons? Wat heb je nodig om het leven te leiden hoe jij dat wilt? Hoe wil jij wonen? Dat willen we gebruiken om volgend jaar te zien, hoe dan? Hoe kunnen we dan zaken veranderen en verbeteren. We willen een bijeenkomst plannen met alle deelnemers, jeugd tussen 15 en 19 en apart met mensen met een licht verstandelijke beperking. Wat daar uitkomt komt binnen onze groep ter sprake en dat willen we gaan inzetten voor wetten en regelgeving. Barry stelt voor om de Rijksbouwmeester hierin te betrekken. Er wordt naar gestreefd om zoveel mogelijk mensen met elkaar aan tafel en in gesprek te laten gaan, om de mensen hun verhaal te laten vertellen en dat om te zetten in gerichte wet- en regelgeving. Het zijn vier gesprekken met telkens 60 mensen.

Mobiliteit

Een onderwerp met heel veel wetten en regelgeving. Er zijn allerlei pilots beloofd maar daar is nog geen goed plan voor. We willen ervoor zorgen dat mensen niet teveel last hebben van herkeuringen. Binnen Amsterdam is er een groep die ook mantelzorgers zijn. Ze hebben de verantwoordelijkheid voor heel veel

regelingen gekregen, ze zijn daarmee naar de wethouder verkeer gestapt. Er is een team ambtenaren opgestart met een behoorlijk mandaat en die zijn dwars door de ambtelijke molens heen gaan fietsen. Daar is vooral geconstateerd om dat niet te doen als een verkapte bezuiniging, maar er zijn 9 pilots in benoemd, waarvan er 6 momenteel in uitvoering zijn. Ze zitten allemaal in de opstartfase. Christiaan is er bij twee betrokken, hij heeft er zelf in ingebracht. Een ervan is de ontschotting tussen school en jeugdvervoer. Reiskoffer, daar zitten 4 producten in. Apps die je vertellen hoe je vanaf de plek waar je bent thuis komt. In Amsterdam willen ze dit groot aan gaan pakken. Denk aan een soort OV- buddies. Thijs noemt de stewards in het OV als voorbeeld. De begeleiding die wordt geboden heeft ook een signalerende rol. Er is ook een trainende rol voor mensen zodat ze zich zelf wat vaardigheden aan kunnen leren.

Er wordt met de pilots heel klein begonnen, dat wordt verder uitgebouwd. In 2020 komt er een nieuwe concessie voor het openbaar vervoer met als doel om het dan weer beter te regelen. Er zijn een aantal gemeenten geïnteresseerd.

Proefproces Busvervoer

In sommige gebieden wordt bezuinigd op de lijnen en bepaalde wijken niet meer aangedaan. Er worden buurtbusjes ingezet die in sommige gevallen niet toegankelijk zijn. In de regio Gelderland en Arnhem. Daar wordt nu bekeken of het zin heeft een proefproces te beginnen. Er is nu overleg met een advocaat om te bezien of het zinvol is om te gaan procederen.

Onderzoek CRM busvervoer

Hier zijn geen spectaculaire uitkomsten uitgekomen. Aan de bejegening valt nog veel te verbeteren.

Nieuwe aanbesteding Valys

Wordt nu uitgevoerd door Transvision. Kan niet verlengd worden. We zijn betrokken bij de voorbereiding. De aanbesteding kan stukken beter. Volgende week 27 juni is er een gesprek met VWS. De bijzondere indicaties zijn vervallen (mensen die voorin moeten zitten, mensen die incontinent zijn enz.). Er is teveel misbruik van gemaakt. We willen het graag terug op de agenda. Hoe kan er een link worden gelegd naar het reguliere taxivervoer?

Afronding

Op 27 september en 22 november komen we weer bij elkaar. Tussentijds krijgen we het werkplan te zien. Weten we iemand die mee wil denken? Neem hem of haar mee!

Rondvraag:

Er zijn geen vragen.

Met vriendelijke groet,

Rob Leurs- Kout en Tamara Stranders, notulisten